

ANNUAL REPORT

August 2023 - August 2024

Gujarat Natural Farming Science University

ATIC Building, Borsad Chokdi, Camp., Anand.

www.gnfsu.gujarat.gov.in

GUJARAT NATURAL FARMING SCIENECE UNIVERSITY, HALOL CAMPUS- ANAND

Established:

- Government of Gujarat announced State Organic Policy-2015.
- Moving forward in the same direction, Gujarat State Government established Gujarat Organic Agricultural University under Act No. 16, 2017 with the intention of promoting the agriculture of Gujarat by promoting organic farming.
- Gujarat Organic Agricultural University Amendment Act 2, 2022, the university was renamed as “Gujarat Natural Farming and Organic Agricultural University (Gujarat Prakrtik -v- Sendriya Krishi Vishwavidhyalaya)”.
- Construction Work Order Issued: 16/12/2022

Objectives:

To make the Gujarat State organic through research, education and extension activities in organic agriculture.

Headquarters:

Gujarat Natural Farming Science University, Jambudi Farm, Halol – Panchmahal

Present Address:

Gujarat Natural Farming Science University, ATIC Building, Borsad Chowkdi, Anand

Nomenclature of University

- Gujarat Organic Agricultural University, Halol (2017)
- Gujarat Natural Farming and Organic Agricultural University, Halol (2022)
- Gujarat Natural Farming Science University, Halol (2023)

University Farm Before December 2022

University Farm at November 2023

Farm Structure Development at Jambudi Farm, GNFSU, Halol

Infrastructure Development at GNFSU, Halol on July, 2024

PG Institutes

Boys Hostel

University Bhavan

Farmer Training Center

DR Residence

VC Residence

Biodiversity Establishment, Jambudi Farm, GNFSU, Halol

Model 1: Nakshatra Van

Model 2: Panchvati

Model 3: Miyawaki Van

Model 4: Rashi Van

Model 5: Nirant Van

Model 6: Entrance Plaza

Planted 20,000 Plants of more than 90 species

Biodiversity Establishment, Jambudi Farm, GNFSU, Halol

Establish Multi-Layered Demonstration Model
Showcase
Crop Diversity
Agroforestry Integration
Livestock Integration
Natural Pest Control Strategies and
Water Conservation Techniques

Stone Foundation and Tree Plantation – Halol (Date : 25/08/2022)

College of Natural Farming, Amreli (B. Sc. Ag. (Hons.) Natural Farming

Possession Taken on 07/07/2024

Temporary College will operate at the Advanced Training Center of Junagadh Agricultural University in Amreli.

Syllabus Preparation Activity under the Guidance of Hon'ble Governor of Gujarat

1	1 st Syllabus Preparation committee by Govt. of Gujarat (12 Scientist Nominated By GoG) Introduced in SAUs of Gujarat for the first time in the country and then it was introduced in Aus of the country by ICAR.	13 Meeting
2	2 nd syllabus preparation committee by ICAR for B. Sc. Ag. (Hons.) Natural Farming and M. Sc. (Natural Farming) 6 th Dean committee of ICAR Recommended this syllabus to all AUs of the country Total of 5 Universities have already started B. Sc. Ag. (Hons.) Natural Farming in the HP, Bihar, Manipur, UP and Gujarat	07 Meeting
3	Participated as a committee member in the meeting to prepare Natural Farming syllabus in Balvatika to 12 th standard by NCERT	06 Meeting
4	Natural Farming syllabus prepared for Std. 9 th to 12 th by Govt. of Gujarat	02 Meeting
5	Syllabus Preparation of Ph. D in Natural farming is under progress by GNFSU	Under progress

Education Activities:

As per the norms of ICAR post graduate level course M.Sc. (Agri.) Organic farming has been started.

- Intake capacity M.Sc. Agri. OF - Total Seat (6)
- Intake capacity M.Sc. Agri. NF - Total Seat (6)

On-going and completed Education Activity

Year	No. of students admitted	Degree (M.Sc. In)	No. of students studying in the current year	No. of students who completed the study
2021-22	6	OF	-	6
2022-23	6	OF	-	4
2023-24	6	OF	3	-
	6	OF	4	-
	1	NF	1	-
Total			08	10

(a) Post graduate teaching

Total 20 courses with 74 credit load are first to fourth semesters M.Sc. (Agri.) in organic farming

Sr. No.	Course Number	Title of course	Credits
Courses under the major field			
1	OF 501 (C)	Concept and Principles of Organic Farming	2+0=2
2	OF 502 (C)	Soil Fertility, Crop Nutrition & Nutrients Input	3+1=4
3	OF 503	Organic Crop Production Systems	2+1=3
4	OF 504 (C)	Plant Health Management	2+1=3
5	OF 505	Post-Harvest Handling of Organic Produce	1+1=2
7	OF 506	Farming System Suitable for Organic Managements	2+1=3
8	OF 507 (C)	Organic Certification Standards and Regulation	2+1=3
9	OF 509 (C)	Marketing	2+1=3
10	OF 501 (C)	Seminar	1+0=1
Total			24
Courses under the minor field			
1	Org Soils 501	Fundamentals of Soil Science in Organic Farming	2+1=3
2	Org Soils 504	Analytical Techniques	0+3=3
3	Org Soils 505	Introduction to Agrochemicals	2+1=3
Total			9
Courses under the supporting field			
1	Ag. State 501	Experimental Design	2+1=3
2	Org. Microbio501	Microbes In organic Agricultural	2+1=3
Total			6
Credit requirement for Thesis: 30			
Compulsory Non-credit Course			
1	PGS 501	Library and Information Services	0+1=1
2	PGS 502	Technical Writing and Communications Skills	0+1=1
3	PGS 503	Intellectual Property and Its Management in Agriculture	1+0=1
4	PGS 504	Basic Concepts in Laboratory Techniques	0+1=1
5	PGS 505	Agricultural Research, Research Ethics and Rural Development Programmes	1+0=1
Total			5

Total 20 courses with 71 credit load are first to fourth semesters M.Sc. (Agri.) in natural farming

Sr. No.	Course Number	Title of course	Credits
Courses under the major field			
1	NF 501	Principles of Natural Farming	2+1=3
2	NF 502 (C)	Natural Farming Production System	2+1=3
3	NF 504	Farming Systems, Concepts and Practices for Natural Farming	2+1=3
4	NF 505	Plant Health management in Natural Farming	2+1=3
5	NF 507	Certification Standards and Regulations in Natural farming System	2+1=3
6	NF 510	Ecology of Soil Borne Plant pathogens	2+1=3

7	NF 511	Functional Foods from Natural Farming System	2+0=2
8	Soils 591	Seminar	1+0=1
Total			21
Courses under the minor field			
1	NF 503	Crop Nutrient Management in Natural farming System	2+1=3
2	NF-Bio-Chem 501	Plant Biochemistry	2+1=3
3	NF MB 501	Introduction to Agrochemicals	2+1=3
Total			9
Courses under the supporting field			
1	Ag. State 501	Experimental Design	2+1=3
2	NF – ENTO 502	Biological Control of Insect Pests and Weeds	2+1=3
Total			6
Credit requirement for Thesis: 30			
Compulsory Non-credit Course			
1	PGS 501	Library and Information Services	0+1=1
2	PGS 502	Technical Writing and Communications Skills	0+1=1
3	PGS 503	Intellectual Property and Its Management in Agriculture	1+0=1
4	PGS 504	Basic Concepts in Laboratory Techniques	0+1=1
5	PGS 505	Agricultural Research, Research Ethics and Rural Development Programmes	1+0=1
Total			5

◆ P. G. Orientation Cum Interaction Programme

- It was organized in the presence of Vice Chancellor to introduce the teachers, to increase the enthusiasm of the students and understand the difficulties of the faculty.

Convocation Ceremony- 18/09/2023

રાજ્યપાલશ્રી આચાર્ય દેવવ્રતજીના અધ્યક્ષસ્થાને પંચમહાલ જિલ્લાના હાલોલ-તાજપુરા ખાતે પ્રાકૃતિક કૃષિ પરિસંવાદ અને પદવી એનાયત સમારોહ યોજાયો

મહેન્દ્રસિંહ સોલંકી, હાલોલ તારીખ. ૧૮.૯.૨૦૨૩

હાલોલની ધરતીને વિશ્વની પ્રથમ ગુજરાત પ્રાકૃતિક કૃષિ વિજ્ઞાન યુનિવર્સિટીની ભેટ મળી તે ગર્વની બાબત. રાજ્યમાં ફેમિલી ડોક્ટર નહિ પણ ફેમિલી પ્રાકૃતિક ખેડૂતની તાતી આવશ્યકતા. પ્રાકૃતિક કૃષિ થકી દેશના ખેડૂતો સમૃદ્ધ અને સધ્ધર તથા સમાજ સ્વસ્થ બનશે : રાસાયણિક અને જૈવિક ખેતીનો ત્યાગ કરવા ખેડૂતોને અનુરોધ કરતા રાજ્યપાલશ્રી

ગુજરાતના ૮.૫૦ લાખથી વધુ ખેડૂતોએ પ્રાકૃતિક કૃષિ અપનાવી છે. રાસાયણિક ખાતર ૨૪ ટકા ગ્લોબલ વોર્મિંગ માટે જવાબદાર, જંતુનાશક દવાઓના ઉપયોગથી વાદળોમાં પાણી સંગ્રહ કરવાની શક્તિ ઓછી થઈ છે. આવનાર સમયમાં સૌ સાથે મળીને ગુજરાતની ભૂમિને જેરમુક્ત બનાવીશું. પ્રાકૃતિક ખેતી કરવાથી ખેતરમાં અભિયાનો વ્યાપ વધે છે, જેનાથી નેચરલ હાર્વેસ્ટિંગ સિસ્ટમ પણ ઊભી થાય ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રી આચાર્ય દેવવ્રતજીના અધ્યક્ષસ્થાને આજે પંચમહાલ જિલ્લાના હાલોલ તાલુકાના તાજપુરા સ્થિત શ્રી નારાયણ આરોગ્ય અન્નપૂર્ણા ધામ અને ગુજરાત પ્રાકૃતિક કૃષિ વિજ્ઞાન યુનિવર્સિટીના સંયુક્ત ઉપક્રમે પ્રાકૃતિક કૃષિ પરિસંવાદ અને વિદ્યાર્થીઓને પદવી એનાયત સમારોહ કાર્યક્રમ યોજાયો હતો.

પંચમહાલ ખાતે ખેડૂતોને સંબોધન કરતાં રાજ્યપાલશ્રી આચાર્ય દેવવ્રતજીએ જણાવ્યું હતું કે, વર્તમાન સમયમાં પ્રાકૃતિક કૃષિની તાતી જરૂરિયાત છે. દેશભરમાં પ્રાકૃતિક કૃષિને અપનાવવા અભિયાન ચાલી રહ્યું છે, ત્યારે પ્રાકૃતિક કૃષિના ફાયદા અંગે રાજ્યપાલશ્રીએ જણાવ્યું કે, આ એકમાત્ર ખેતી છે જેનાથી જમીન ફળદ્રુપ અને નરમ બને છે. વરસાદી પાણી વધુ માત્રામાં જમીનમાં ઉતરે છે. ખેતીમાં વરસાદી પાણીથી થતું વ્યાપક નુકસાન અટકે છે. ખેતીના ખર્ચમાં ઘટાડો થાય છે જ્યારે આવકમાં વધારો થાય છે. તેમણે કુરુક્ષેત્ર સ્થિત પોતાના ખેતરોમાં કરવામાં આવતી પ્રાકૃતિક ખેતી અંગે ખેડૂતોને માહિતી આપતાં કહ્યું કે, તેમણે પોતે આ ખેતી અપનાવીને ઘરતી માતાને ફળદ્રુપ બનાવી છે.

રાજ્યભરમાં અનેક ખેડૂતોને પ્રાકૃતિક ખેતીની તાલીમ આપવામાં આવી રહી છે. આ પ્રસંગે હાલોલના ધારાસભ્ય જયદેવસિંહ પરમારે પોતાના ઉદ્બોધનમાં જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાતના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી અને દેશના વર્તમાન પ્રધાનમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ગુજરાતમાં સૌપ્રથમ નેચરલ ફાર્મિંગ યુનિવર્સિટી સ્થાપવાનો અભિગમ અપનાવેલો જેના અનુસંધાને વિદ્યાનસભાએ સર્વ સંમતિથી પ્રાકૃતિક ખેતીને લઈને સકારાત્મક અભિગમ અપનાવ્યો હતો. આજે આ યુનિવર્સિટીનું બાંધકામ પૂરજોશમાં ચાલી રહ્યું છે. તેમણે પ્રાકૃતિક ખેતીને લઈને રાજ્યપાલશ્રીનું સતત માર્ગદર્શન મળી રહે છે તેમ જણાવ્યું હતું. આ તર્કે ઉપસ્થિત સૌ લોકોએ પ્રાકૃતિક ખેતી અંગે ટૂંકી ફિલ્મ નિહાળી હતી. આ સાથે રાજ્યપાલશ્રીના હસ્તે યુનિવર્સિટીના એમ.એસ.સી. એગ્રી.ના ૧૧ વિદ્યાર્થીઓને પદવી એનાયત કરાઈ હતી. રાજ્યપાલશ્રીએ તાજપુરા સ્થિત નારાયણ આરોગ્ય અન્નપૂર્ણા ધામની ગૌશાળા અને હોસ્પિટલનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું. ગૌશાળામાં ૩૫૦ ગાયો દ્વારા ઘન જીવામૃત પેદા કરાશે.

આ પ્રસંગે ગુજરાત પ્રાકૃતિક કૃષિ વિજ્ઞાન યુનિવર્સિટીના વાઇસ ચાન્સેલર શ્રી ડૉ.સી.કે.ટિબ્બડિયાએ સ્વાગત પ્રવચન જ્યારે નારાયણ આરોગ્યધામના ટ્રસ્ટીશ્રી રાજેશભાઈ રાજગોર દ્વારા આભારવિધિ રજૂ કરાઈ હતી. પ્રાકૃતિક કૃષિ પરિસંવાદ કાર્યક્રમમાં પંચમહાલના ધારાસભ્ય સર્વશ્રી શ્રી ફતેહસિંહ ચૌહાણ, શ્રીમતી નિમિષાબેન સુથાર, રાજ્યસભાના પૂર્વ સાંસદશ્રી ભરતસિંહ પરમાર, પ્રાકૃતિક કૃષિના રાજ્યકક્ષાના સંયોજકશ્રી પ્રફુલ્લભાઈ સંજીવિયા, જિલ્લા કલેક્ટરશ્રી આશિષ કુમાર, જિલ્લા પોલીસ અધિક્ષકશ્રી હિમાંશુ સોલંકી, નારાયણ ધામના ટ્રસ્ટીશ્રી જયંતીભાઈ પંચાલ, શ્રી સુનીલભાઈ શાહ, હાલોલ પ્રાંત અધિકારીશ્રી મયુર પરમાર સહિત ખેડૂતો અને લોકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

B. Sc. Ag. (Hons.) Natural Farming College, Halol and Amreli

ધોરણ ૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ બી ગ્રુપ) પછી સ્નાતક કક્ષાનો
B.Sc.(Hons.) નેચરલ ફાર્મિંગનો અભ્યાસક્રમ

રાજ્યમાં વૈજ્ઞાનિક ઢબે પ્રાકૃતિક ખેતીનો વ્યાપ વધારવા
ભારતની પ્રથમ
ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ સાયન્સ યુનિવર્સિટીની
સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે

વધુ માહિતી માટે
<https://goau.gujarat.gov.in>

ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ સાયન્સ યુનિવર્સિટી
હાલોલ, જી. પંચમહાલ (ગુજરાત)

કુદરતી
વાતાવરણમાં
પ્રાકૃતિક ભોજનની
સગવડ સાથે

ડીગ્રી કોર્સનું નામ અને અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	કોલેજનું નામ	પરીણ અંકવા	પ્રવેશ લાયકાત
બી.એસ.સી. (ઓનર્સ) નેચરલ ફાર્મિંગ (૮ સેમેસ્ટર / ૪ વર્ષ)	કોલેજ ઓફ નેચરલ ફાર્મિંગ હાલોલ	૫૦	<ul style="list-style-type: none"> પ્રવેશ માટે પ્રવર્તમાન નિયમો મુજબ ધોરણ ૧૨ (સાયન્સ) 'બી' ગ્રુપ અંગ્રેજી વિષય સાથેની પરિણામ ગુજરાત બોર્ડ અથવા રાજ્યની માન્યતા પ્રાપ્ત અન્ય બોર્ડમાંથી પાસ કરેલ હોવી જોઈએ. ચાલુ વર્ષની ગુજરાત પરિણામ આપેલ હોવી જોઈએ. (અગાઉના વર્ષની ગુજરાત પરિણામ માન્ય ગણવામાં આવતી નથી.) 'બી' ગ્રુપ ધીયરીના વિષયોના (PCB/PCMB) કુલ ગુણના ૬૦% તથા ચાલુ વર્ષની ગુજરાતમાં મેળવેલ કુલ ગુણના ૪૦% ગણી મેરીટ તૈયાર કરી અગ્રતા ક્રમ મુજબ પ્રવેશ આપવામાં આવશે. દિવ્યાંગજન તથા અનામત કેટેગરીના ઉમેદવારો માટે સરકારીના નિયમ મુજબ પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
	કોલેજ ઓફ નેચરલ ફાર્મિંગ અમરેલી	૫૦	

>> માહિતી <<

- > ધોરણ ૧૨ (સાયન્સ) પછીના સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો માટે ધોરણ ૧૨નું પરિણામ જાહેર થયા બાદ ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ સાયન્સ યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ <https://goau.gujarat.gov.in> પર તથા અગ્રણી ગુજરાતી દૈનિક વર્તમાનપત્રોમાં પ્રવેશ અંગેની જાહેરાત પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવે છે.
- > વેબસાઈટ પર પ્રવેશ લાયકાત, બેઠકોની વિગત, મેરિટ લીસ્ટ બનાવવાના ધોરણો, ભારાંકની વિગતો, અનામત બેઠકો, પ્રવેશ ફોર્મ ભરવા અંગેની સુચનાઓ વગેરે પ્રવેશને લગતી તમામ બાબતો દર્શાવવામાં આવે છે.
- > મેરિટક્રમ મુજબ ગુજરાતની પસંદ કરેલ જે તે કોલેજમાં ચાલતા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મળવા-પાત્ર છે.
- > સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો અંગ્રેજી માધ્યમમાં ચલાવવામાં આવે છે.
- > ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણો મુજબ પ્રવેશની લઘુત્તમ લાયકાત તથા અનામત બેઠકો રાખવામાં આવે છે.
- > બી.એસ.સી. (ઓનર્સ) નેચરલ ફાર્મિંગ ભાઈ / બહેન / પુત્ર / પુત્રી / પૌત્ર / પૌત્રી ને ૭-૧૨નાં ઉતારા રજુ કર્યેથી મેરિટમાં વધારાના ૫% ઉમેરવામાં આવે છે. આ લાભ ગુજરાત રાજ્યમાં ખેતીલાયક જમીન ધરાવતા હોય તેને જ મળવાપાત્ર છે.
- > તમામ અભ્યાસક્રમોમાં કન્યાઓને ટયુશન ફી તથા હોસ્ટેલ ફી માંથી મુક્તિ આપવામાં આવે છે.
- > દિવ્યાંગજન તથા સેનાના કર્મચારીઓ સંતાનો માટે સરકારશ્રીના પ્રવર્તમાન નિયમ મુજબ પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
- > યુનિવર્સિટીઓમાં ચાલતા સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં પેમેન્ટ / મેનેજમેન્ટ કોટા જેવી સીટો હોતી નથી. તમામ રેગ્યુલર સીટોજ ઉપલબ્ધ છે.
- > ઉપરોક્ત દરેક અભ્યાસક્રમમાં હોસ્ટેલ માં રહેવું ફરજિયાત છે. હોસ્ટેલ મેનેજમેન્ટ માટે ટ્રેકરની સીધી દેખરેખ હેઠળ ભોજનાલય, મનોરંજનની વ્યવસ્થા ઉપલબ્ધ છે.
- > યુનિવર્સિટી લાઈબ્રેરી મુખ્ય કેન્દ્ર ખાતે આવેલ છે, જેમા દરેક વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસમાં જરૂરી એવા પુસ્તકો, સામાયિકો ઉપલબ્ધ છે. આ ઉપરાંત ઈન્ટરનેટ ફેસેલીટી સાથેની ઈ-લાઈબ્રેરી તથા લેંગ્વેજ લેબ ઉપલબ્ધ કરવામાં આવનાર છે.
- > વિદ્યાર્થીઓના શારીરિક અને માનસિક સ્વાસ્થ્ય માટે જુદી જુદી ગેમ્સ માટે પુરતી સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ કરવામાં આવશે.
- > યુનિવર્સિટીમાં ચાલતા સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ સમયે પ્રથમ સેમેસ્ટરની ભરવાની થતી ફી ની વિગત અહી જણાવ્યા પ્રમાણે છે, જેમાં પ્રવેશ સમયે ભરવાની થતી તમામ પ્રકારની ડીપોઝીટ તથા કોશન મની વગેરે નો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે. સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં કુમાર માટે ફી રૂપિયા ૧૩,૭૦૦/- અને કન્યા માટે ફી રૂપિયા ૮,૭૦૦/- રહેશે.
- > આ ઉપરાંત વધારાની માહિતી માટે <https://goau.gujarat.gov.in> ની મુલાકાત લેવી.

Launching of Admission Brochure and Prospectus, Talk Show, Podcast for Admission and Virtual

B. Sc. NF, Admission Brochure Launch at Rajbhavan

B. Sc. NF, Admission Prospectus Launch by MLA, Kamrej

Talk Show for Admission

Podcast for Admission

Meeting with MLA

Meeting with DM, Amreli

Research Activities:

This University is associated with research activities where in several field experiments are being conducted under various research projects.

- Comparative Assessments on effect of Natural, Organic and Conventional Farming Practices on soil organic carbon
- Comparative Assessments on effect of Natural Farming and Conventional Farming Practices on soil health - Project by MoA&WF, Krishi Bhavan, New Delhi
- NF Research Activity at GNFSU
- NF Research Activity at Sarangpur

Research Experiment at Halol

Research Experiments of University			
No.	Place	Year	Title
NF1 Halol	Halol	2023-24 Kharif-Rabi	Effect of different levels of <i>Jeevamrit</i> and <i>Ghanjeevamrit</i> on maize based intercropping under natural farming condition
NF2 Halol	Halol	2023-24 Rabi	Sustainable agricultural productivity depends on quality and availability of natural resources on vegetable crops
NF3 Halol	Halol	2023-24 Rabi	Standardization of sustainable management practices (Natural farming, Organic farming, Integrated crop management) { <i>Rabi</i> crops: maize, mustard, amaranthus, wheat and chick pea}
NF4 Halol	Halol	2023-24 Rabi	Effect of different levels of <i>Ghanjeevamrit</i> and seed treatment on growth, yield and yield attributes of Amaranthus based intercropping system
NF5 Halol	Halol	2023-24 Rabi	Effect of different levels of <i>Ghanjeevamrit</i> and seed treatment on growth, yield and yield attributes of Chickpea based intercropping system
NF6 Halol	Halol	2023-24 Rabi	Seed production of mustard and maize based on natural farming resources.
NF7 Halol	Halol	2023-24 Rabi	Forage crops Lucerne - based on natural farming resources.
Research Experiments of P. G. Students			
NF8 Halol	Halol	2024 Summer	Effect of different Vapsa Regimes and Mixed cropping on growth and yield of summer green gram under natural farming conditions
NF9 Halol	Halol	2024 Summer	Effect of different Vapsa Regimes and Mulching on growth and yield of summer green gram under natural farming conditions
NF10 Halol	Halol	2024 Summer	Effect of different Vapsa Regimes and <i>Ghanjeevamrit</i> on growth and yield of summer black gram under natural farming conditions

Rabi Season Field Trial of Natural farming, GNFSU, Halol

Plot 1: Effect of different level of Ghanjeevamrit and Beejamrit on growth, yield and yield attribute of Amaranthus based intercropping system (Amaranthus + fenugreek + coriander)

Plot 2: Sustainable agriculture productivity depends on quality and availability of natural resources on vegetable crops. (*Beejamrit, Jeevamrit, Ghanjeevamrit, Mulching, Multiple cropping*)

Plot 3: Seed Production on Mustard and Maize based on Natural Farming Resources (Beejamrit, Jeevamrit, Ghanjeevamrit and Mulching)

Plot 4: Forage crops- Lucerne and fenugreek based on natural farming resources (Beejamrit, Jeevamrit and Ghanjeevamrit)

Plot 5: Standardization of sustainable management practices (Natural Farming/ Organic/ Integrated crop Management)

Plot 6: Effect of different level of Ghanjeevamrit and seed treatment on growth, yield and yield attribute of chickpea based intercropping system

P. G. Student Experiment – Summer Season

Effect of different Vapsa Regimes and *Ghanjeevamrit* on growth and yield of summer Black gram under natural farming conditions

(Black gram with mix crop Cow pea, Cluster bean, Okra, Bajari)

P. G. Student Experiment – Summer Season

Effect of different Vapsa Regimes and Mulching on growth and yield of summer Green Gram under Natural Farming conditions

(Green gram with mix crop Cow pea, Cluster bean, Okra, Bajari)

P. G. Student Experiment – Summer Season

Effect of different *Vapsa* Regimes and Mixed cropping on growth and yield of summer Green gram under Natural Farming conditions

(Green gram with mix crop Cow pea, Cluster bean, Okra, Bajari)

Research Experiment at Farmers field

No.	Place	Year	Title
NF11 FF	Farmers Field	2024 Summer	Effect of Natural, Organic and Conventional Farming practices on Soil Organic Carbon
NF12 FF	Farmers Field	2024 Summer	Comparative Assessments on effect of Natural Farming and Conventional Farming Practices on soil health

Effect of Natural, Organic and Conventional Farming practices on Soil Organic Carbon

Organic Carbon (%) Comparison among Natural, Organic and Chemical Farming practices field (n = 48)

Treatment	Organic Carbon (%)
Natural Farming	1.011
Organic Farming	0.836
Chemical Farming	0.880
S.Em $\pm$	0.05
C.D.	0.13
CV %	20.16 %

Research Experiment at Sarangpur

No.	Place	Year	Title
NF13 SRP	Sarangpur	2023-24 Kharif	Assessment of natural farming practices in castor crop
NF14 SRP	Sarangpur	2023-24 Kharif- Rabi	Effect of different levels of <i>Jeevamrit</i> and <i>Ghanjeevamrit</i> on maize based intercropping under natural farming condition
NF15 SRP	Sarangpur	2023-24 Rabi	Assessment of natural farming practices in fennel with mixed cropping system
NF16 SRP	Sarangpur	2023-24 Rabi	Assessment of natural farming practices in wheat with mixed cropping system
NF17 SRP	Sarangpur	2023-24 Rabi	Assessment of natural farming practices in gram with mixed cropping system
NF18 SRP	Sarangpur	2023-24 Rabi	Assessment of natural farming practices in cumin with mixed cropping system
NF19 SRP	Sarangpur	2023-24 Rabi	Assessment of natural farming practices in ajwan with mixed cropping system

Research experiment at Mahantam Natural Farming research Station

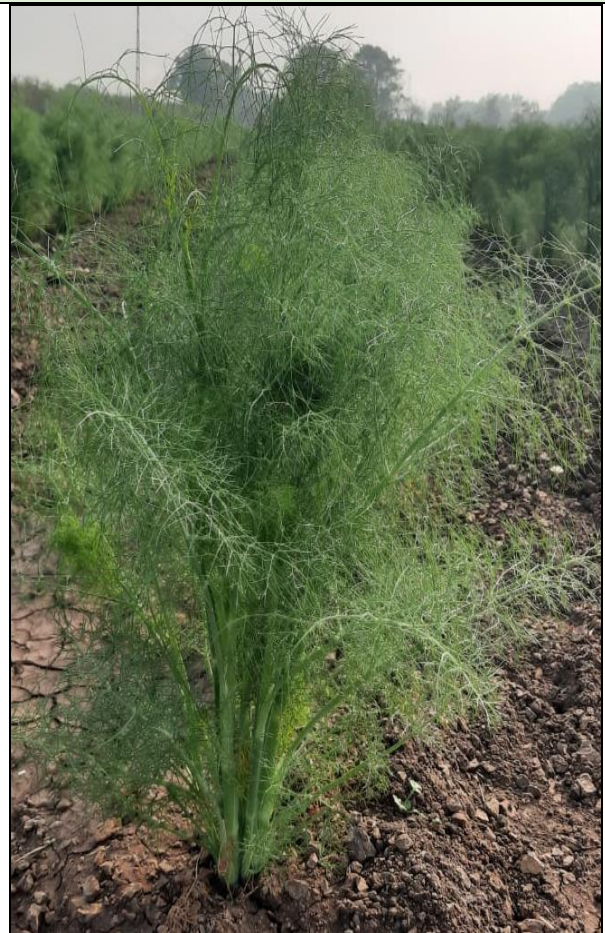
Effect of different levels of *Jeevamrit* and *Ghanjeevamrit* on maize based intercropping under Natural Farming condition

Research experiment at Mahantam Natural Farming research Station

Assessment of Natural Farming practices in castor crop (Data analysis is in progress)

Research experiment at Mahantam Natural Farming research Station

Assessment of Natural Farming practices in fennel

Activities at BAPS Gaushala Trust, Sarangpur

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતે ॥

B.A.P.S. ગૌશાળા ટ્રસ્ટ - સારંગપુર
યજ્ઞપુરુષદાસ ગૌશાળા
 તે.બરવાલા જિ.બોટાદ (ગુજરાત)

સાલ	સ્થાન	પ્રતિસ્પર્ધા	પ્રથમ પુરસ્કાર	ક્રમ
૧૯૮૬	બેંગલોર	રાષ્ટ્રીય પશુ પ્રદર્શની	૧	૨
૧૯૯૫	નई દિલ્લી	રાષ્ટ્રીય પશુ પ્રદર્શની	૪	-
૧૯૯૭	સિંધુદુર્ગ	રાષ્ટ્રીય પશુ પ્રદર્શની	૬	૩
૧૯૯૭	શિલાસપુર	રાષ્ટ્રીય પશુ પ્રદર્શની	૭	૪
૧૯૯૮	દેવરાસાદ	રાષ્ટ્રીય પશુ પ્રદર્શની	૪	-
૨૦૦૦	નई દિલ્લી	રાષ્ટ્રીય પશુ પ્રદર્શની	૮	૫
૨૦૦૩	ગુજરાત	દૂધ કા અભ્યાસન	૩	-
૨૦૧૪	આર્ગંબ	અસ્થ બ્રૉડ સ્પર્ધા	૧	૧
૨૦૧૬	ગોહલ	અસ્થ બ્રૉડ સ્પર્ધા (સો ષેપિયન)	૧	૧
૨૦૧૮	સરગેર	પશુ પ્રદર્શની	૨	-
૨૦૧૮	સારંગછેડા	અસ્થ બ્રૉડ સ્પર્ધા	૧	૧
૨૦૧૯	સરગેર	પશુ પ્રદર્શની (ષેપિયન ઓફ ધી સો)	૧	૧
૨૦૨૧	સારંગછેડા	અસ્થ બ્રૉડ સ્પર્ધા	૧	૧
૨૦૨૧	બાલુચીપાટણ, કચ્છ	નરસ સંસ્કૃતિ પુસ્કાર	૧	-
			૪૬	૧૬

New Sanctioned Project

No.	Proposal name	2024-25 Rs. (Crore)	Total Rs. (Crore)
1	Establishment of Natural Farming College at Halol	35.11	106.25
2	Establishment of Natural Farming College at Amreli	35.11	106.25
2	Establishment of Bio-input resource Centre at Halol	3.50	10.13
4	Establishment of Information Technology Cell at Halol	2.07	8.44
5	Establishment of Natural Farming Research and Demonstration Farm at Halol	3.23	5.85
6	Research and Development of Positive Millet Through Natural Farming	1.66	5.95
7	Establishment of District-Wise Natural Farming Recourse Centre on Natural Farming on Farmer Field	1.98	9.91
8	Establishment of demonstration-cum-training Centre for Natural Farming in Rural Area	1.86	5.94
9	Strengthening of Gujarat Natural Farming Science University	4.11	22.63
10	New Vehicle Purchase for Gujarat Natural Farming Science University	0.55	9.00
	Total	89.18	210.92

RKVY Sanctioned Project

No.	Proposal name	2024-25 Rs. (Crore)	Total Rs. (Crore)
1.	Assessment of natural farming practices improve the quality of agriculture production and sustain soil health on farmer's field in Gujarat	1.3	2.16
2.	Development of a Multilayer Natural Farming Model Enabling Plant-soil Systems Research and Demonstration to Farmers	0.80	1.56
Total		2.1	3.72

Capacity Build up and Market Growth Opportunities Through FPOs For Promoting Natural Farming in Gujarat.

Sr. No	Item	Year			Total (in Lakh)
		2024	2025	2026	
1	Demonstrations (Mixed cropping, Inter cropping and forest models of NF, Seeds, planting materials and other accessories, etc.)	15.00	20.00	25.00	18.00
2	Trainings	90.00	110.00	130.00	330.00
3	Exposures visits	20.00	25.00	30.00	75.00
4	Contingency cost	4	5	6	15
	Total	129	160	191	480
(One Hundred Thirty-Four Lakh Seventy thousand only)					

Pulse, Grain and Vegetable Produce at GNFSU Campus, Jambudi Farm, Halol

Extension activities

1. Certification and training of Krishi Sakhis to work as a para extension worker at village level
- Project by MoA & WF, Krishi Bhavan, New Delhi
2. NF Extension activity by GNFSU

Extension Activities	Activity	Number of beneficiaries
Natural Farming woman convention	9	5609
Lecture on Natural Farming	8	1570
Natural Agriculture training	68	849
Natural Farming woman farmers tour at Himachal and Haryana	1	64
Natural Farming Trainers workshop	6	1803
Natural Farming farmer convention	3	10077
Natural Farming skill training (7 daily)	1	30
Natural Farming certificate Course (15 day)	1	15
Natural Farming seeds Enrichment conference	1	200
Natural Farming farmer conference	3	4444
Natural Farming convocation	1	2000
GNFSU of Halol development Meaning of experts Guidance purpose workshop	1	183
Memorandum of Understanding (MoU) & Exchange Agreement Signing Ceremony with GNFSU, Halol	1	200
Plantation program	2	2100
2 Days Trainers Training on Natural Farming	3	200
National conference on Natural Farming	1	100
Virtual International Conference on Natural Farming	1	100
Natural Farming Demonstration And seed distribution program	1	165
Webinar	6	310
stall exhibition	7	660
Telephonic guidance	3	1525
Total number of beneficiaries :		32204

A program organized in collaboration with other organizations

Activity Detail	
1	“Natural Farming For Agricultural Self Reliance”, GAAS Seminar, Junagadh
2	State Level Seminar : Crop Protection In Natural Farming, Anand
3	Plant Health Management, Anand
4	7th Youth Conference, Agrivision 2023
5	“Gau Tech” 2023 Rajkot
6	State Level Seminar, GAAS, Ahmedabad
7	Lokbharti Gram Vidhyapeeth Sanosara – Bhavnagar
8	Life Bio Sciences
9	Jawaharlal Nehru Krishi Vishwavidhyalaya (JNKVV), Jabalpur
10	NCCSD (National Council For Climate Change Sustainable Development And Public Leadership (NCCSD) India)
11	GIDR Ahmedabad
12	Shri Khambhat Taluka Sarvajanik Kelavani Mandal, B. D. Rao College, Khambht
13	S. P. University, Anand

MoU

Memorandum of Understanding (MoU) & Exchange Agreement Signing Ceremony with GNFSU, Halol (17/01/2024)

FMT Training to 4000 Krishi Sakhis at Rajbhavan, Gandhinagar

Krishi Sakhi Training

- A total of 12,690 Krushi Sakhi's are to be trained from the 33 districts of Gujarat, and for that purpose, 423 camps will be conducted.

Status about Natural Farming training camps for Krushi Sakhi's-As on dated 06/07/2024		
Each Batch have 30 KS		
Status	No. Camps	No. of Krushi Sakhi's
Done	193	5790
In Progress	12	360
Coming Soon	18	540
Pending	200	6000
Total (nos.)	423	12,690

SR.NO	DISTRICT NAME	TOTAL NO OF CAMPS	TOTAL KRISHI SAKHI	DONE			IN PROGRESS			COMING SOON			PENDING		
				NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%	NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%	NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%	NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%
1	Ahmedabad - AMD	19	570	8	240	42	0	0	0	0	0	0	11	330	58
2	Amreli – AML	21	630	15	450	71	0	0	0	0	0	0	6	180	29
3	Anand – AND	11	330	7	210	64	0	0	0	0	0	0	4	120	36
4	Aravalli – ARV	6	180	3	90	50	0	0	0	0	0	0	3	90	50
5	Banaskantha – BNSK	18	540	11	330	61	0	0	0	0	0	0	7	210	39
6	Bharuch - BHR	18	540	9	270	50	4	120	22	1	30	6	4	120	22
7	Bhavnagar - BHV	19	570	6	180	32	0	0	0	0	0	0	13	390	68
8	Botad - BOT	9	270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	270	100
9	Chhota Udaipur - CHH	15	450	15	450	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Dahod - DAH	9	270	9	270	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Dang - DNG	6	180	2	60	33	0	0	0	0	0	0	4	120	67
12	Devbhoomi Dwarka - DWK	6	180	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	180	100
13	Gandhinagar - GNR	10	300	8	240	80	0	0	0	1	30	10	1	30	10
14	Gir Somnath – GRS	12	360	8	240	67	0	0	0	0	0	0	4	120	33
15	Jamnagar - JAM	12	360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	360	100
16	Junagadh - JUN	15	450	5	150	33	1	30	7	7	210	47	2	60	13
17	Kheda - KHD	20	600	10	300	50	0	0	0	0	0	0	10	300	50

SR.NO	DISTRICT NAME	TOTAL NO OF CAMPS	TOTAL KRISHI SAKHI	DONE			IN PROGRESS			COMING SOON			PENDING		
				NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%	NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%	NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%	NO OF CAMPS	KRISHI SAKHI	%
18	Kutch - KUT	20	600	11	330	55	3	90	15	4	120	20	2	60	10
19	Mahisagar - MHS	11	330	8	240	73	1	30	9	2	60	18	0	0	0
20	Mehsana - MHSN	20	600	4	120	20	0	0	0	0	0	0	16	480	80
21	Morbi - MRB	5	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	150	100
22	Narmada – NAR	11	330	5	150	45	0	0	0	0	0	0	6	180	55
23	Navsari - NAV	13	390	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	390	100
24	Panchmahal - PNL	16	480	10	300	63	1	30	6	2	60	13	3	90	19
25	Patan - PTN	12	360	12	360	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Porbandar - POR	3	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	90	100
27	Rajkot - RAJ	18	540	6	180	33	0	0	0	0	0	0	12	360	67
28	Sabarkantha - SAB	15	450	3	90	20	1	30	7	0	0	0	11	330	73
29	Surat - SUR	15	450	6	180	40	0	0	0	0	0	0	9	270	60
30	Surendranagar - SRN	12	360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	360	100
31	Tapi - TAPI	9	270	2	60	22	1	30	11	1	30	11	5	150	56
32	Vadodara - VAD	8	240	6	180	75	0	0	0	0	0	0	2	60	25
33	Valsad - VAL	9	270	4	120	44	0	0	0	0	0	0	5	150	56
	TOTAL	423	12690	193	5790	46	12	360	3	18	540	4	200	6000	47

Five days Natural Farming Krishi Sakhi Training

Latitude: 23.686961
 Longitude: 71.908362
 Elevation: 67.41217 m
 Accuracy: 36.5 m
 GPSTime: 07-04-2024 15:42
 Note: સહાયક કૃષિ અધિકારી, સહાયક કૃષિ અધિકારી, સહાયક કૃષિ અધિકારી

Powered by NoteCam

Sahol, Gujarat, India
 CRQG+C8, Sahol, Gujarat 394810, India
 Lat 21.438617°
 Long 72.825801°
 05/07/24 11:25 AM GMT +05:30

Check In Patan, Gujarat, India
 V45M+353, opp. District Panchayat Office, Hemchandracharya North University, Patan, Gujarat 384265, India
 Lat 23.85782°
 Long 72.132709°
 05/07/24 11:16 AM GMT +05:30

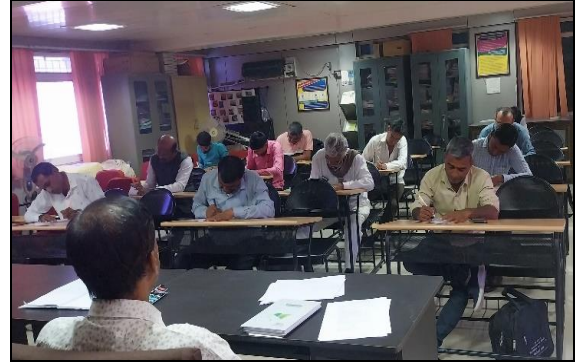
Latitude: 23.339035
 Longitude: 72.537808
 Elevation: 450.742255 m
 Accuracy: 740.5 m
 Time: 07-01-2024 11:34
 Note: 382735 India Gujarat

Check In Vaghel, Gujarat, India
 MWPF+V53, Rd, nr. Ganj Bazar Road, Vaghel, Harij, Gujarat 384240, India
 Lat 23.686915°
 Long 71.908387°
 02/07/24 12:12 PM GMT +05:30

Demonstration Details			
Demonstration Name	No. of Demonstration	District	Village Name
PMDS (Green Gram, Black Gram, Pigeon Pea, Soybean, Corn, Nagli, Peanut)	237	Panchmahal	Halol
	281	Tapi	<u>Uchhal</u>
	502	Navsari	Sindhai
Paddy	237	Panchmahal	Halol
	281	Tapi	<u>Uchhal</u>
	502	Navsari	Sindhai
Mix Crop (Green Gram, Black Gram, Pigeon Pea, Soybean,, Sesame)	22	Amreli	Hadala
	40	Amreli	Rafala
	24	Amreli	Mota Munjiyasar
	20	Amreli	Nava Pipaliya
	14	Amreli	Deri Pipaliya
Kitchen Gareden (Ridge Gourd, Sponge Gourd, Botlle Gourd , Lady Finger, Green Bean, Corn(Sweet corn), Spinach, Coriander, Bitter Gourd, Cucumber)	27	Amreli	Hadala
	34	Amreli	Rafala
	55	Amreli	Mota Munjiyasar
	38	Amreli	Nava Pipaliya
	37	Amreli	Deri Pipaliya
	280	Valsad	Valsad
	220	Navsari	Sindhai
Total No. of Dmonsration	2851		

Trainers Training Program

Selection of Farmer Master Trainer (FMTs) for the Training of Krishi Sakhis

Trainers (FMTs) Training Program in the Presence of Hon'ble Governor Acharya Devvratji by University

Certification of SPNF FMTs with MANAGE for the training of Krishi Sakhis – 10 and 11 June, 2024

Natural Farming Training and Demostration

**PMDS (Uchchal, Tapi
(15/06/2024)**

**PMDS (Sindhahi, Vansda
(16/06/2024)**

**PMDS(, Halol
(26/06/2024)**

Mix Cropping & Kitchen Garden (Rafala and Hadala , Amreli (27/06/2024)

**(Mix Cropping & Kitchen Garden (Deri Pipariya & Nava Pipariya , Amreli
(26/06/2024)**

Mix Cropping & Kitchen Garden (Munjiyasar ,Amreli (29/06/2024)

Organized Second meeting of NF committee at GNFSU Halol

Natural Farming Program

Natural Farming Shibir at Khambhat Kelavani Mandal and Panchastariya Model Plantation

Woman Convention at Uchchhal, Tapi

Natural Farming Lecture at Kalarav School Halol

Lecture Delivered on Natural Farming

Delivered Key Note Speech in Multi-Stakeholder Workshop Behavior Change Communication for NF in India- December 8th 2023 Held in New Delhi

Delivered Key Note Speech on Water Resilient Agriculture: Holistic Approach Through Natural Farming

Delivered Lecture at National Conference and Rajyoga Retreat at Brahmakumari University, Mount Abu

Natural Farming Farm Visit

Visit of Dr. Baljeetsinh Saharan

Visibility of the University

Gujarat state	Other state	Virtually connected country
District covered 33	Haryana Himachal Pradesh Manipur MP Maharashtra UP Rajasthan Kerala Andhra Pradesh Jammu Kashmir Bihar Karnataka	South Korea Africa US Germany Taiwan Australia Canada United Kingdom

Publications

**Gujarat Institute of Development Research
Gujarat Natural Farming Science University**

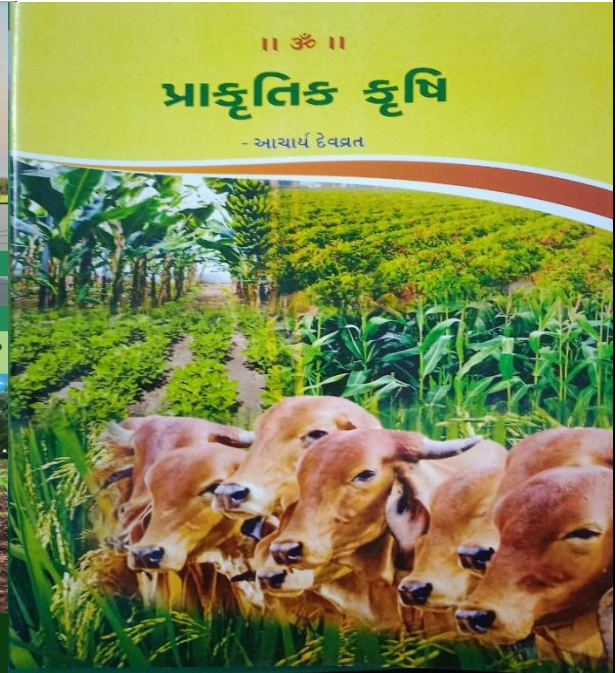
February 24-25, 2024

REIMAGINING BHARTIYA PRAKRITIK KRISHI PADDHATI

NATIONAL CONFERENCE ON NATURAL FARMING

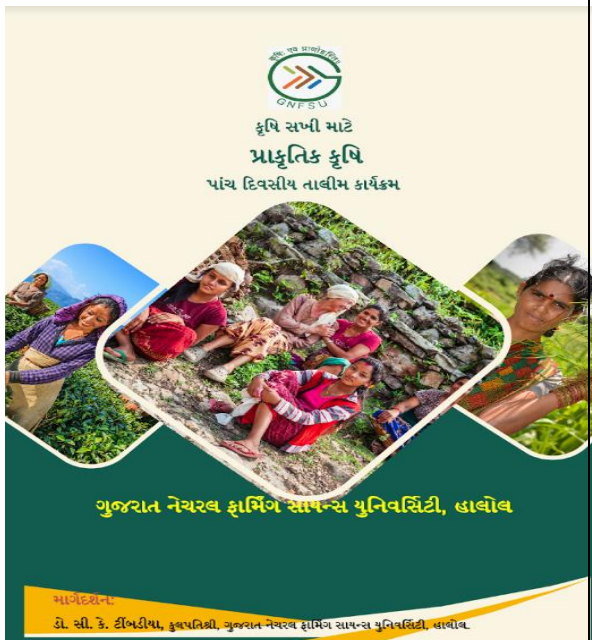
CREATING ENTREPRENEURIAL OPPORTUNITIES, ACHIEVING FOOD SECURITY, AND PROMOTING INCLUSIVE GROWTH FOR SUSTAINABLE AGRICULTURE

CONFERENCE VENUE
GIDR Building, Near Gota Flyover, Sarkhej Gandhinagar Highway, Ahmedabad, Gujarat 380060
nfc2024@gidr.ac.in

**National Conference on Natural Farming
Abstract Book(2023-24)
200 Pieces**

**Prakrutik Krushi book
(Gujarati book) (2023-24)
1000 Pieces**

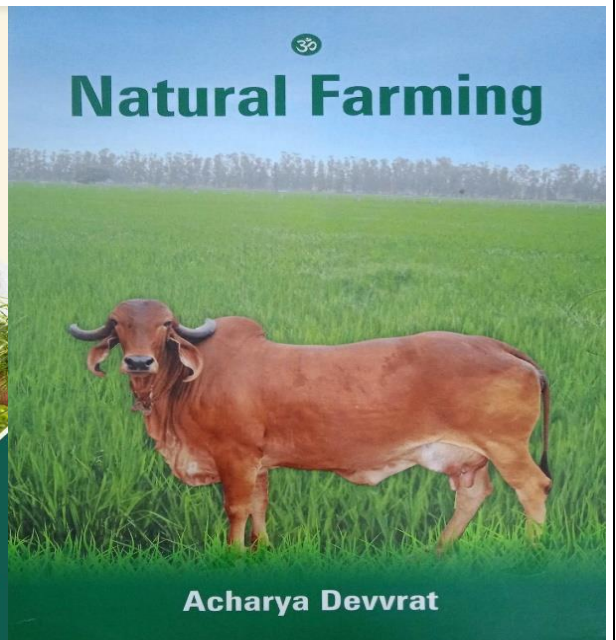

**કૃષિ સખી માટે
પ્રાકૃતિક કૃષિ
પાંચ દિવસીય તાલીમ કાર્યક્રમ**

ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ સાયન્સ યુનિવર્સિટી, હાલોલ

આવૃત્તિ
ડૉ. સી. કે. ટીબટીયા, કુલપતિત્રી, ગુજરાત નેચરલ ફાર્મિંગ સાયન્સ યુનિવર્સિટી, હાલોલ.

**Krushi Sakhi book (2024-25)
12,330 Pieces**

**Natural Farming
English Book((2023-24)
1000 Pieces**

Activity under the scheme of Formation and Promotion of 10000 FPOs

1. GNFSU has takeover the charge of 100 NF FPOs from GAICL
2. GNFSU has Organize meeting with GAICL after charge takeover
3. GNFSU has organized one meeting with CBBOs
4. Received 1 Cr. Fund from ministry and will distribute to FPOs shortly
5. Attended one District Monitory Committee Meeting at collector Office, Anand
6. Attended 2 review meeting of IA on FPOs Scheme organized by MoA & FW
7. Nominated State Nodal Officer from GNFSU for FPO Scheme
8. Open e-Kuber Account under RBI
9. Initiated process to open e-Sarkar Account for FPO Scheme

1st Meeting of CBBO

Gujarat Natural Farming Science University

ATIC Building, Borsad Chokdi, Camp., Anand.

www.gnfsu.gujarat.gov.in